

236

Transportministeriet. København, den 19. juni 2024.

- a. Transportministeriet (TRM) anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at Trafikstyrelsen kan fortsætte med implementeringen af det nyanskaffede standardsystem (EMPIC) til erstatning af et forældet system på luftfartsområdet i Trafikstyrelsen som følge af, at en opdatering af økonomien i projektet ultimo marts har resulteret i, at projektets udgifter nu forventes at udgøre 76,4 mio. kr. ekskl. renter på 4,4 mio. kr. (2024-pl), hvilket overskrider grænseværdien for forelæggelse for Finansudvalget på 70,0 mio. kr.

Udgiften brugerfinansieres via de gebyr- og afgiftsordninger, der på finansloven fremgår på § 28.51.01. Trafikstyrelsen.

Økonomistyrelsen har efter, at Trafikstyrelsen gjorde opmærksom på fordyrelsen meddelt Trafikstyrelsen, at Statens It-råd ikke kan nå at udarbejde risikovurderingen og dertilhørende anbefalingsbrev inden fristen for forelæggelse senest 3 måneder efter, at fordyrelsen er blevet kendt. Der vil derfor blive forelagt et nyt søgende aktstykke inkl. Statens IT-råds risikovurdering forventeligt oktober 2024.

- b. *i) Projektets formål*

Trafikstyrelsen er tilsyns- og godkendelsesmyndighed med den civile luftfart i Danmark. Tilsynet er finansieret af safety-afgiften, der er fastsat i luftfartslovens § 148. Godkendelser og certifikater er finansieret ved gebyrbetaling.

Trafikstyrelsens hidtidige it-system til understøttelse af tilsyns- og godkendelsesforretningen (T-systemet) er et specialbygget system fra 1990'erne, hvis software er baseret på en gammel it-plattform og i dag alene supporteres af to eksterne konsulenter, som er de eneste i Danmark, der vedligeholder it-systemer på denne it-plattform. Trafikstyrelsen har modtaget en finding (afvigelse) fra den europæiske luftfartsmyndighed, EASA, som følge af utilstrækkelig it-systemunderstøttelse fra T-systemet til visse opgaver vedr. tilsyn og godkendelser på luftfartsområdet. Der er således tale om et forældet system med betydelig support-risiko. Herudover kan T-systemet ikke bringes til at understøtte samtlige af de tilsynsopgaver, som Trafikstyrelsen har på området. Samlet vurderes det, at Trafikstyrelsen ikke kan fortsætte med at bruge T-systemet,

Trafikstyrelsen har som erstatning for T-systemet indkøbt et internationalt kendt standardsystem specialiseret til nationale luftfarts-tilsynsmyndigheder (EMPIC). Systemet anvendes i en lang række sammenlignelige lande, bl.a. i de nordiske lande. Implementeringen af det nye it-system skal bidrage til at sikre opfyldelse af forpligtelser på luftfartsområdet over for den internationale luftfartsorganisation, ICAO, og over for det europæiske luftfartssikkerhedsagentur, EASA. EMPIC-systemet forventes at understøtte hele Trafikstyrelsens luftfartsafdelings it-behov bredere end det hidtidige it-system, og det vil således forventeligt også kunne erstatte flere mindre, specialudviklede it-systemer, som bruges af luftfartsafdelingen i Trafikstyrelsen.

Det vurderes, at udrulningen af EMPIC-systemet i luftfartsafdelingen vil strække sig over en 3½-årig periode. Der er tale om 8 større tekniske moduler i EMPIC-systemet, som skal implementeres i samlet 10 forskellige fagdomæner i styrelsen. Der forventes ca. 150 daglige brugere af systemet efter fuld implementering.

ii) Udgifter ved projektet

Omkostningerne i det samlede program dækker både egentlige it-anskaffelser (indkøb af system og løbende licens, bistand til datamigrering og udvikling af integrationer) og omkostninger til den interne klargøring af systemet forud for ibrugtagning, inddragelse af superbrugere, uddannelse af medarbejdere, hjælp til ibrugtagning, etc. Da der er tale om anskaffelse af et standardsystem, som primært skal klargøres til styrelsens eget brug, er der ikke tale om et egentligt it-systemudviklingsprojekt.

Trafikstyrelsen har efter en udbudsproces i november 2023 truffet beslutning om at indkøbe EMPIC-systemet på baggrund af et anslået samlet budget for indkøb og implementering på ca. 55 mio. kr. (2024-pl), heraf ca. 32 mio. kr. i skønnede personaleomkostninger i forbindelse med forbrug af interne timer. Selve indkøbet af EMPIC udgjorde ca. 13 mio.kr.

En opdatering af økonomien i projektet ultimo marts har resulteret i, at projektets udgifter nu forventes at overskride 70,0 mio. kr. Projektet har ikke tidligere været forelagt Finansudvalget, da det er en it-anskaffelse, hvor første overslag over den samlede økonomi var under grænseværdien for forelæggelse på 70 mio. kr.

Opdateringen af økonomien har resulteret i, at programmet samlet set forventes at have omkostninger svarende til 76,4 mio. kr. ekskl. renter på 4,4 mio. kr. (2024-pl), *jf. tabel 1*.

Fordyrelsen skyldes indarbejdelse af risikopulje (12,0 mio. kr.), renteudgifter (4,4 mio. kr.) samt, at der har vist sig et øget behov for ekstern bistand ift. datamigrering, integrationer ift. andre systemer og til konfigurerings af EMPIC-systemet (9,4 mio. kr.). Af de samlede projektudgifter vedrører ca. 31 mio. kr. omkostninger som forventes afskrevet, mens ca. 45 mio. kr. vedrører ikke-aktiverbare omkostninger.

Tabel 1:										
Omkostningsbaserede projektudgifter										
<i>Mio. kr., 2024-pl.</i>										
	Total	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Aktiverbare projektudgifter, afskrivninger	30,9	-	4,9	6,7	7,6	4,7	3,6	2,0	1,2	0,3
Ikke-aktiverbare projektudgifter	45,5	14,6	13,7	11,5	5,7	-	-	-	-	-
Risikopulje	12,0	4,8	3,0	2,4	1,8	-	-	-	-	-
Total ekskl. renter	76,4	14,6	18,5	18,1	13,3	4,7	3,6	2,0	1,2	0,3
Renter	4,4	0,5	1,1	1,1	0,8	0,5	0,3	0,1	0,0	0,0
Total inkl. renter	80,8	15,2	19,7	19,2	14,0	5,2	3,9	2,1	1,3	0,3

Kilde: Trafikstyrelsen

Det skal bemærkes, at en mindre andel af omkostningerne erstatter udgifter, der også ville have været afholdt, såfremt styrelsen var fortsat med det hidtidige it-system.

Finansieringen af systemet er baseret på safety-afgiften, som er en afgift, der opkræves fra flyselskaberne, herunder udenlandske, på baggrund af antallet af afrejsende passagerer fra danske, grønlandske og færøske lufthavne samt brugerbetaling i form af gebyrer. Fordyrelsen påvirker ikke fastsættelsen af gebyr- og afgiftsordningerne, og der vil ikke skulle findes ny finansiering til afholdelse af merudgifterne.

iii) Projektets gevinster

Det forventes, at programmet samlet set vil medføre en merudgift på 2,8 mio. kr. årligt (2024-pl), som vedrører dels licens til EMPIC-systemet (2,2 mio. kr.) og dels drift af IT-miljø hos Statens IT (0,6 mio. kr.). De løbende driftsomkostninger finansieres af safety-afgiften og kræver ikke yderligere finansiering. Der forventes dog også et væsentligt kvalitetsløft i den faglige opgaveløsning, som imidlertid vanskeligt kan kvantificeres.

iv) Risikoprofil

Der er i programmet afsat en risikopulje på 12 mio. kr. (2024-pl), som forventes at kunne dække alle risici ud fra de estimerede risici. Der er anvendt en risikobuffer på 15% på baggrund af en overordnet umiddelbar vurdering af programmets karakter. De primære risici vedrører behovet for interne ressourcer, usikkerhed i estimeringen og datamigrering.

v) Behandling i Statens It-råd

Programmet har ikke været behandlet i Statens It-råd, da det er en it-anskaffelse, hvor første overslag over den samlede økonomi var under grænseværdien på 70 mio. kr. Efter endt udbud og indgåelse af kontrakt om leverance af systemet er der foretaget en genvurdering af økonomien i programmet, som har betydet, at it-implementeringsprojektet samlet, inklusive en risikopulje overstiger grænseværdien. Der har på den baggrund været dialog med Statens It-råd om vurdering af programmet.

Trafikstyrelsen blev opmærksom på fordyrelsen ultimo marts 2024. Den 13. maj 2024 har Trafikstyrelsen anmeldt programmet til Statens IT-råd. Økonomistyrelsen har den 4. juni 2024 meddelt, at Statens It-råd ikke kan nå at udarbejde en risikovurdering af projektet inden fristen for forelæggelse, som, jf. *Budgetvejledningens pkt. 2.2.18.1.2.*, skal ske inden 3 måneder efter Trafikstyrelsen vurderede, at de budgetterede udgifter vil overstige grænseværdien på 70,0 mio. kr.

vi) Specifikation af udgifter og indtægter i indeværende finansår

Programmet medfører ikke behov for at optage udgifter på forslag til lov om tillægsbevilling for 2024.

vii) Tidsplan for fremtidige orienteringer

Forventeligt oktober 2024 fremsendes et nyt søgende IT-aktstykke for FiU, hvori risikovurderingen samt anbefalingsbrevet fra Statens It-råd er vedlagt.

Ultimo 2027 gives en orientering til Finansudvalget i forbindelse med den afsluttede implementering af EMPIC-programmet.

Ultimo 2028 gives en orientering til FiU om projektets drift og gevinstrealisering ca. ét år efter nedlukning af selve implementeringsprogrammet.

- c. It-projekter, hvis samlede budgetterede udgifter initialt vurderes at udgøre mindre end 70 mio. kr., men som senere udvikler til at udgøre 70 mio. kr. eller mere, skal forelægges Finansudvalget, jf. Budgetvejledningens pkt. 2.2.18.1.2.
- d. Der er igangsat dialog med Statens It-råd om en vurdering af programmet. Statens It-råd kan ikke nå at udarbejde risikovurderingen inden fristen for forelæggelse af it-aktstykket senest 3 måneder efter, at Trafikstyrelsen vurderede, at de budgetterede udgifter vil overstige grænseværdien på 70,0 mio. kr.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at Trafikstyrelsen kan fortsætte udskiftningen af et forældet it-system på luftfartsområdet til fordel for et internationalt anvendt standardssystem (EMPIC) med en forventet udgift på 76,4 mio. kr. ekskl. renter på 4,4 mio. kr. (2024-pl).
Udgiften brugerfinansieres via de gebyr- og afgiftsordninger, der på finansloven fremgår på § 28.51.01. Trafikstyrelsen.
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 19. juni 2024

THOMAS DANIELSEN

/ Thomas Jørgensen

Til Finansudvalget.